

A Rudabányai Nagyközségi Önkormányzat

SZOCIÁLIS SZOLGÁLTATÁS-TERVEZÉSI KONCEPCIÓJA

I. Helyzetkép:

- 1./Földrajzi és épített környezet
- 2./ Demográfiai mutatók

II. Szociális ellátórendszer bemutatása:

- 1./ Személyi és tárgyi feltételek alakulása
- 2./ Pénzbeli ellátások és természetben nyújtott támogatások
- 3./ Az önkormányzat költségvetésének alakulása
- 4./ Kapcsolatrendszer

III. Jövőkép

- 1./ Jogszabályi kötelezettségek .
- 2./ Távlati tervek

I. Helyzetkép

1. Földrajzi és épített környezet bemutatása

Rudabánya Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, a Rudabányai-hegység DNY-i peremén fekvő nagyközség. A település hosszú, mozgalmas múltja tekint vissza különösen bányászata területén. 1351-ben Nagy Lajos király városi rangra emelte, majd 1378-tól bányaváros. 1555-ben a törökök felégetik a virágzó várost, és csak 1880-ban kezdődött újra a bányászat. Először külszíni fejtéssel, majd 1942-től a földalatti munka is beindult. 105 év eltelte után 1985-ben befejeződött a bányaművelés. A bányászat történetét és az ércek gyűjteményét mutatja be az Érc-és Ásványbányászati Múzeum, mely az ország legjelentősebb bányáztörténeti kiállítása. Világhírű a vasércbányából előkerült, kb. 10-12 millió évesre becsült „Rudapithecus Hungaricus” lelet. Említést érdemel a XIV. században épült gótikus stílusú református templom, a köztéri szobrok és műalkotások közül a Szabadság téren található Gvadányi József generális-költő - Rudabánya szülöttének - mellszobra.

Rudabánya elsősorban ipartelepülés volt, a mezőgazdasági termelés elhanyagolható, tekintettel arra, hogy a földek aranykorona értéke alacsony.

A bányaművelés idején az 1900-as évek elején jelentős mértékű építkezés kezdődött. Elsősorban társasházak épültek, melyek zömében komfort nélküli szoba konyhás lakásokból álltak. A bányászatban magasabb beosztásban lévő személyek családi ház építésével teremtettek családjuk számára kedvezőbb lakhatási lehetőséget. Az 1970-es években a bányaiüzem és az akkor még tanács közös anyagi erőforrásból épített bérházakat. Jelenleg a községben 1008 lakásingatlan található.

A Településen a Bóbita Óvoda 2 épületben 4 csoporttal (112 gyermek)működik, a Gvadányi József Általános Iskola 16 normál és 2 eltérő tantervű csoporttal 304 gyermek számára nyújt tanulási lehetőséget, szintén 2 épületben.

Két háziorvosi és egy fogorvosi szolgálat – vállalkozás formájában- látja el a lakosság egészségügyi szolgálatát. Két védőnői szolgálat nyújt segítséget a csecsemők és az ifjúság gondozásában. 12 község társulása útján településünk ad otthont az orvosi ügyeleti szolgálatnak, így az állandó segítségnyújtás lehetősége biztosított.

1993-ban a helyi vezetésnek sikerült Rendőrsöt kialakítania, ezáltal a község biztonságérzete nagymértékben javult, csökkent a bűnesetek, szabálysértések száma.

Ebben az időszakban lakossági és önkormányzati összefogással valósult meg a telefonhálózat és a helyi kábel tv kiépítése. Beindult a lakások gázzal való ellátását biztosító program, mely az egész községre vonatkozóan megvalósult. Az egészséges ivóvíz ellátás a település teljes területén kiépült. A szennyvízhálózat 40 %-ban már korábban elkészült. A rendszer bővítése napjainkban fejeződött be, így jelenleg 100 %-os a csatornázottság..

1994. óta a településen folyamatosan jelen van az etnikum képviseletében a Cigány Kisebbségi Önkormányzat. Jelentős erőfeszítést tesz a településen élő roma származású családok, de származástól függetlenül a hátrányos helyzetben lévő családok megsegítése érdekében is. Az oktatás terén tanulmányi ösztöndíj pályázat lehetőségével éves szinten 60-70 fő általános és középiskolás gyermek tanuláshoz nyújtanak anyagi támogatást. Szintén pályázat útján, valamint önkormányzati és egyéb támogatással a nyári táborozás lehetőségét is biztosítani tudják éves szinten 40 fő részére. Munkalehetőség céljából a Megyei Munkaügyi Központtal folyamatosan tartják a kapcsolatot.

A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat 1998-ban alakult és nyújt segítséget szintén a hátrányos helyzetű családok számára. Az alapellátáson túl szabadidő klubot szerveznek. A klub az iskolai szünidők ideje alatt heti egy alkalommal nyújt néhány órás hasznos elfoglaltságot a gyermekek számára. E tevékenység keretében a gyermekek beszéd és készségfejlesztést, önismeretet tanulhatnak, viselkedési és magatartási normák betartásához kaphatnak segítséget. A klubon belül biztosított a sportolás és kirándulás lehetősége is. Szintén a szünidőkben vállalják az iskolás gyermekek javító vizsgákra való felkészítését.

A Gvadányi József Művelődési Ház és Könyvtár szolgáltatásaival a lakosság rendelkezésére áll. A Művelődési Házban formációs tánc-, majorette csoport és különböző szakkörök tevékenykednek. A könyvtár 38.738 db-os könyvvállományával a környék egyik legszínvonalasabb tékája. A könyvtár épületében működik a TELEHÁZ, amely az ifjúság számára hatalmas segítséget nyújt számítógép parkjával, INTERNET elérési lehetőségével, nyomtatási és másolási kínálatával.

Rendelkezünk salakos futballpályával, működik a felnőtt és ifjúsági csoportunk is, valamint testépítő klub is alakult. A 7 salakos tenispálya közül 4 sportolásra alkalmas, így beindulhatott az iskolás korú gyermekek teniszoktatása, de a felnőttek számára is nyitva áll a sportolás lehetősége.

A település a Kazincbarcika-Rudabánya vasúti szárnyvonal végállomása. Rendszeres autóbusz összeköttetése van Kazincbarcikával, Szendrővel. A Galyaság és a Bódva-völgy felé regionális autóbusz közlekedési csomópont.

2. Demográfiai mutatók

Településünkön az állandó lakosok száma korcsoportonkénti megoszlása az alábbiak szerint alakul:

	Összlakosság	0-3 év	4-5 év	4-14 év	15-18 év	19-62 év	63 év fölött
2001-ben	3175	141	86	399	172	1808	569
2002-ben	3140	136	79	397	168	1792	569
2003-ban	3081	125	75	384	179	1776	542
2004-ben	3050	129	66	366	176	1769	544

Ideiglenes lakosok száma jelenleg 27 fő, ebből

0-18 év között	19-62 év között	63 év fölött
4 fő	19 fő	4 fő

Aktív népesség 55 %, inaktív 45 %. A lakosság kb. 20 %-a tartozik a cigány kisebbséghez.

Az 1985-ben történt bányabezárást követően ugrásszerűen megnőtt a térség munkanélkülisége, hiszen a bánya 1200-1500 embert foglalkoztatott. Az itt élő emberekben a 80-as évek végére tudatosult a kilátástalanság, az egzisztenciális ellehetetlenedés. Talán ennek következménye az is, hogy Rudabánya lakosságszáma

ebben az időben ugrásszerűen lecsökkent, de azóta is évről-évre csökkenő tendenciát mutat. Jelentős a más vidékre költözés, a fiatalok új útkeresése.

A aktív korú regisztrált munkanélküliek száma 360 fő, a nem regisztráltak becsült száma kb. 30 fő. Jelentős nagyságrendű a rendszeres szociális segélyben részesültek száma. Közcélú és közhasznú foglalkoztatás keretében lehetőséget biztosítunk a munkanélküliek időszakos foglalkoztatására, de ez nem a problémák végleges megoldása.

II. Szociális ellátó rendszer bemutatása

1./ Személyi és tárgyi feltételek alakulása

Rudabánya Körjegyzőség Alsótelekes és Kánó társközségekkel. Szociális ügyekkel 3 fő köztisztviselő foglalkozik, kettő Rudabánya felnőtt védelmét látja el, egy pedig a társközségek ügyeit intézi. Az ügyintézők munkájuk ellátásához szükséges képesítéssel rendelkeznek. Továbbképzéseken, szakmai konzultációkon vesznek részt, melyek tapasztalatait munkájuk során kamatoztatni tudják. Szakmai felkészültségük és több évtizedes tapasztalataik alapján legjobb tudásuk szerint próbálják ellátni feladataikat.

A hivatal épületének felújítása részben az év elején megtörtént. Az ügyintézők saját maguk is igyekeznek otthonosabbá tenni környezetüket. Az irodákban általában két ügyintéző dolgozik, de előnyösebb lenne, ha külön irodában tudnák fogadni ügyfeleiket. Vannak családok, ahol esetleg olyan jellegű a probléma, amit nem szívesen osztanak meg mások előtt, esetleg egy-egy ügyintézőnek szívesebben elmondják, ezáltal a probléma eredetének ismeretében a megoldásra is könnyebben sor kerülhetne.

A napi munkát nagymértékben zavarja, hogy az ügyfélfogadási időt nem lehet betartani, annak ellenére, hogy annak rendje szabályozva van.

2./ Pénzbeli ellátások és természetben nyújtott támogatások

A társadalom heterogén jellegéből következően a társadalom tagjainak nem egyenlőek az esélyei. Az egyenlőtlenségek csökkentése minden társadalom erkölcsi kötelezettsége. Ennek módja a megtermelt javak újraelosztása a szociálpolitika elvei szerint.

A szociálpolitika érvényesülésének fő felelőse az állam, amely a szociális igazgatás, a szociális újraelosztás és a szociális ellátás megszervezésével gondoskodik a segítségre szoruló polgáraitól.

A szociális alapellátásról a helyi önkormányzat köteles gondoskodni. A szociális igazgatás által nyújtott ellátások formáját tekintve lehetnek pénzbeli és természetbeniek. A pénzbeli juttatások előnye, hogy gyorsan nyújtható, viszonylag olcsó, hiszen nem igényel ún. járulékos beruházásokat, a támogatott személy belátása szerint használhatja fel és keretei tágíthatók, ha elegendő pénz áll ellátó szervezet rendelkezésére. A természetbeni ellátás előnye az, hogy a rászoruló személy pontosan azt a gondoskodást kapja meg, amelyre szüksége van, megfelelő körülmények között, szakszerű módon. Nem élhet vissza a támogatással úgy, mintha pénzt kapott volna. Ezzel szemben a juttatás drága, általában jelentős beruházásokat kíván. Igénybevételét hosszabb eljárás előzi meg, korlátozott számú személy által vehető igénybe.

A szociális ellátórendszer sajátossága, hogy az ellátások jelentős részét az igazgatási szervek nem az általuk fenntartott intézmények útján, hanem közvetlenül maguk juttatják el a rászorulókhhoz.

A szociális igazgatás által nyújtott ellátások megkülönböztethetők a juttatások alanyai szerint, másfelől a juttatások jellegéből kiindulva.

A szociális juttatások alanyait demográfiai alapon csoportosíthatjuk. Így a gyermek-és ifjúságvédelem alanyai a társadalom 0-18 éves tagjai, míg a felnőtt védelem a nagykorú állampolgárokra irányul. A felnőtt védelem alanyait további két nagy csoportra oszthatjuk annak alapján, hogy életkoruk szerint az aktív, vagy az inaktív korosztályhoz tartoznak e. A gyermekkorúak és az időskorúak koruknál fogva még és már nem keresőképeseek. Az aktív korú polgárok elsősorban abban az esetben alanyai a szociálpolitikának, ha munkaképességüket átmenetileg vagy véglegesen elvesztették.

A Szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény és végrehajtási rendeletei szabályozzák a szociális ellátások formáit, a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit. Helyi vonatkozásban érvényesülését a szociális gondoskodásról szóló 4/1997 (II.24) számú önkormányzati rendelet biztosítja.

Az ellátások igénybevételére néhány kivételtől eltekintve, a Szociális-Egészségügyi és Sportbizottság döntése alapján van lehetőség. A bizottság munkáját az ügyintézők előkészítő munkájukkal segítik.

Szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások:

- időskorúak járadéka
- rendszeres szociális segély
- lakásfenntartási támogatás
- ápolási díj
- átmeneti segély
- temetési segély

Természetben nyújtott szociális ellátások:

- köztemetés
- közgyógyellátás
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság

Szociális szolgáltatások:

- étkeztetés
- házi segítségnyújtás
- családsegítés

Szociális ellátások főbb mutatói:

	2002. év/fő	2003. év/fő	2004. év/fő
Időskorúak járadéka	1	1	1
Rendszeres szociális segély	212	204	185
Lakásfenntartási támogatás	-	-	34
Ápolási díj	3	4	7

Átmeneti segély	162	102	97
Temetési segély	38	37	28
Közigyógyellátás	91	116	131
Étkeztetés	15	18	19
Házi segítségnyújtás	15	29	30

Időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. A települési önkormányzat időskorúak járadékában részesíti azt a 62. életévét betöltött személyt, akinek havi jövedelme, valamint saját és vele együtt lakó házastársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80 %-át, egyedülálló esetén 95 %-át. A járadék havi összege jövedelemmel nem rendelkező jogosult esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80 %-a, egyedülálló esetén 95 %-a. Jövedelemmel rendelkező jogosult esetén a jövedelmével csökkentett összeg. Időskorúak járadékában 1 fő részesül, aki egyedülállóként kapja az ellátást.

A rendszeres ellátások közül a **rendszeres szociális segélyben** részesülők száma a legmagasabb. Néhányan egészségi állapotukra tekintettel - 67 %-ban vagy annál nagyobb mértékben csökkent munkaképességűek-, de túlnyomórészt munkaviszony hiánya miatt (aktív korú nem foglalkoztatott személyek) részesülnek ebben az ellátásban. Az aktív korú nem foglalkoztatott munkanélküliek a rendszeres ellátást abban az esetben vehetik igénybe, ha 30 munkanap időtartamú foglalkoztatásban részt vesznek. Kérelmezők a felajánlott munkát egy-két kivételtől eltekintve elfogadják, hiszen ezen időszakra munkabért kapnak, mely nem lehet kevesebb a mindenkori kötelező legkisebb munkabér összegénél, vagy részmunkaidős foglalkoztatás esetén annak arányos részénél. Az ellátásban részesülők jelentkezési kötelezettségüknek zömében eleget tesznek, úgy a Munkaügyi Központtal, mint a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal - kevés kivételtől eltekintve - tartják a kapcsolatot. Ritkán fordul elő, hogy emiatt megszüntetésre kerül az érintett ellátása. Rendszeres szociális segélyben túlnyomó többségben a fiatal középkorúak, 30-44 év közötti lakosság részesül.

Lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászorult személyeknek, családoknak az általuk lakott lakás fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaiak viseléséhez nyújtott hozzájárulás. Ezen ellátási formát a helyi rendeletünk már korábban is szabályozta, de a korábbi évek kedvezőtlen tapasztalatai, ami elsősorban az ellátás igénybeviteléhez szükséges iratok csatolása terén jelentkezett, nem állapítottunk meg ilyen jellegű ellátást. Helytelen gyakorlatként ugyan, de amennyiben ilyen irányú igények érkeztek, átmeneti segély formájában próbáltunk segítséget nyújtani a családok számára. A szociális törvény módosításával az ellátás feltételei is módosultak. Normatív támogatásként nyújtható, így annak összegét az önkormányzat 90 %-ban visszaigényelheti. A lakosság részéről egyre többen élnek a lehetőséggel, csökkentve ezzel kiadásaiak terhét.

Az **ápolási díj** a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás.

Az ápolási díjban részesülők száma a korábbi évekhez viszonyítva megnövekedett, két-három főről nyolc főre. Az igénybevevők számának növekedése elsősorban anyagi eredetű,

munkaviszony hiányában végső megoldásként választják a családok. Az ápolási díj időtartama szolgálati időre jogosít, ennek megfelelően az önkormányzat a folyósítás időtartamára TB. járulék fizetésére kötelezett.

Az **átmeneti segély** a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő személyek részére nyújtott támogatás. Elsősorban azokat a személyeket indokolt átmeneti segélyben részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni, vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások, különösen betegség, elemi kár miatt anyagi segítségre szorulnak.

Az átmeneti segély iránti kérelem évről évre nő, ezzel szemben a segélyezésre fordítható éves keret nem. Meg van határozva, hogy az átmeneti segély összege nem lehet kevesebb az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 20 %-nál. A segélyek megállapításánál ez figyelembe vételre kerül, viszont ennél magasabb összeg megállapítására csak rendkívül indokolt esetben van lehetőség, holott figyelembe kellene venni a család anyagi helyzetét, az adott körülményeket, és ennek megfelelően differenciálni a nyújtott támogatás összegét, mely jóval elmarad az infláció mértékétől. Az önkormányzat korlátozott anyagi lehetőségei, valamint a kérelmek magas száma miatt gyakori az elutasítás, ami viszont nagyon sérelmes az érintettek számára és nehéz meggyőzni őket arról, hogy nincs lehetőség támogatásukra. Legtöbb család az önkormányzat által folyósított rendszeres ellátások valamelyikében részesül, így további támogatásuk méltányolandó. Éves viszonylatban kb. 100 család részesült átmeneti segélyben, de az igénylők száma ennél jóval magasabb.

A **temetési segély** a hozzátartozó (eltemetett) részére nyújtott anyagi hozzájárulás. Helyi vonatkozásban az eltemetett abban az esetben részesülhet temetési segélyben, amennyiben havi jövedelme, illetve a család havi jövedelme a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének kétszeresét nem haladja meg. Ha a temetkezés hamvasztásos eljárással történik, további támogatás (6000 Ft) illeti meg az eltemetettöt.

Köztemetés: Az önkormányzat köteles gondoskodni azon elhunyt személy közkölségen történő eltemetéséről, akinek halálesete az önkormányzat illetékességi területén következett be, és nincs vagy nem lelhető fel az eltemetésre köteles személy, vagy az eltemetésre köteles személy az eltemetéstől nem gondoskodik. A közkölségen történő eltemetésnél a helyben szokásos legolcsóbb temetési szertartás szerint kell eljárni, lehetőség szerint az elhalt felekezeti hovatartozása figyelembe vételével. Köztemetésre évente néhány alkalommal kerül sor.

Közügygyógyellátás a szociálisan rászorult személy egészségi állapotának megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentésére szolgál. A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkező személy térítésmentesen jogosult a társadalombiztosítás által támogatott egyes gyógyszerekre és gyógyászati segédeszközökre, fogszabályozó eszközökre, valamint a járóbeteg szakellátás keretében gyógyfürdőben nyújtott fizioterápiás kezelésre. A közgyógyellátásra jogosító igazolvány kiállítására alanyi jogon, normatív támogatásként, vagy méltányosságból (helyi rendeletben szabályozott feltételek alapján) van lehetőség. Legtöbb igazolvány alanyi jogon kerül kiállításra, amikor sem a jövedelmi viszonyokat, sem a gyógyszerköltséget nem kell figyelembe venni, csupán az ellátás alapját képező igazolást kell csatolni. Normatív támogatásként, valamint méltányosságból jövedelem és gyógyszerköltség alapján egy év időtartamra állapítható meg a jogosultság. Az önkormányzatnak a TB felé fizetési kötelezettsége csak a méltányosságból megállapított jogosultság után van, egy év

időtartamra személyenként az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 75 %-a. Évente 2-3 fő részesül méltányosságból közgyógyellátásban.

Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság

A szociális rászorultság igazolásáról a polgármester hatósági bizonyítványt állít ki. A bizonyítvány érvényességi ideje legfeljebb 1 év. Ilyen igazolvány kiadására az utóbbi néhány évben nem került sor.

Az **étkeztetés** keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguknak, illetve önmaguknak és eltartottaik részére tartósan, vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani. Jelenleg a rászorultak étkeztetése az óvodán keresztül történik, napi egy adag ebéd biztosításával. Az étkezők száma jóval magasabb, mint a táblázatban kimutatott létszám, tekintettel arra, hogy sok idős egyedülálló jövedelme alapján teljes áron veszi igénybe az ebédet, így a térítési díjat az óvodába fizeti és ott tartják nyilván.

Házi segítségnyújtás keretén belül kell gondoskodni azokról az elsősorban idős személyekről, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek és róluk nem gondoskodnak.

Az idősök megsegítése gondozónő, a **családsegítés** pedig családgondozó bevonásával történik, akik ugyan a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat alkalmazásában állnak, de napi kapcsolat tartásával igyekezünk a feladatokat megoldani.

A gondozónő segíti a házi segítségnyújtásban részesülő idős személyeket kisebb bevásárlással, gyógyszer beszerzésével, hivatalos ügyek intézésével. Besegít az ebéd házhoz szállításában.

A rendszeres szociális segélyben részesülők jelentkezési kötelezettségüknek eleget téve a családgondozóval havonta tartják a kapcsolatot. Az átmeneti segélyek odaítélésénél előfordul, hogy a család számára feltétlen indokolt az anyagi juttatás, viszont az összeg megnyugtató felhasználásához a Családsegítő és Gyermekjóléti szolgálat segítségét kérjük.

A szociális otthoni elhelyezéssel kapcsolatos feladatok szinte megszűntek, mivel az intézmények saját maguk bírálják el az elhelyezés iránti kérelmeket, csak ritkán van szükség az önkormányzat beutaló határozatára. A korábbi évek gyakorlata alapján a szociális otthonban elhelyezkedni szándékozó idősök, vagy hozzátartozójuk továbbra is először a hivatalt keresik fel és az önkormányzattól várják a gyors otthoni elhelyezést. Nyomtatványok kitöltésével és útbaigazítással tudunk segítséget nyújtani, de ügyükben teljes egészében eljárni nincs lehetőségünk. Nehézséget okoz, hogy a szociális otthonok telítettek, férőhely hiányában hosszabb ideig várakozni kell, valamint még huzamosabb az eljárás amikor pszichiátriai jellegű betegség miatt az intézményi elhelyezést egyéb eljárásnak kell megelőznie. Talán az idősök klubjának beindításával segíteni tudunk azokon az időseken, akik egyedül élnek, és azokon akiket napközben nem szívesen hagynak felügyelet nélkül a hozzátartozók munkaviszony és egyéb elfoglaltságuk miatt, de bentlakásos intézményben sem igazán szeretnék elhelyezni őket, illetve az idős sem szívesen válik meg otthonától. Reméljük, hogy az idősök szívesen fogadják majd a lehetőséggel. Társaságot tudva maguk mellett hasznosan eltölthetik napjaikat.

3./ Az önkormányzat költségvetésének alakulása

Rudabánya Nagyközségi 2004-ben 495 millió forinttal gazdálkodik, ebből kell működtetni intézményeit az óvodát, az iskolát, a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatot, a Művelődési Házat, egészségügyi intézményeket, feladatokat ellátni, amelyeket az önkormányzati törvény hatáskörébe utal. A nagyközség biztonságos működtetéséhez hiányzó összeget ÖNHIKI-s pályázat útján részben pótolni tudtuk.

Szociális jellegű kiadásokra fordítható összeg 2004-ben 97.952 millió Ft. Ebből segélyezésre fordítható összeg 75.360 millió Ft, egészségügy és a védőnők támogatása 5.527 mFt, ill. 5.799 mFt. Szociális étkeztetés 1.261 mFt, míg a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat működtetése 10.005 mFt.

4./ Kapcsolatrendszer

A szociális munka során a lakosság ügyeinek intézése közben szinte napi a kapcsolat a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal, valamint a gyámügyi ügyintézővel. Annak ellenére, hogy ez a terület elsősorban a felnőtt védelemmel foglalkozik, gyakori az olyan család, ahol nem lehet teljesen különválasztani a két területet, ezért közösen kell az adott ügyben megoldást találni.

Az oktatási intézmények óvodák, iskolák elsősorban hiányzások, hiányos felszerelések, valamint higiéniai hiányosságok miatt jeleznek. Egyre gyakoribb a magatartás problémából adódó jelzés. Az óvodával egyéb jellegű kapcsolat is jelen van. A szociális étkeztetés napi egy adag ebéd biztosításával az óvodából történik. Az ebéd házhoz szállítása a hivatali gépjárművel történik a szociális gondozónő bevonásával, csak néhány esetben fordul elő, hogy az étkező saját maga megy el az ebédért.

A háziorvosok és védőnők részéről egyre több jelzés érkezik arra vonatkozóan, hogy a családok nem tudják kiváltani az adott családtagok gyógyszerét.

A rendőrség és a kisebbségi önkormányzat segítséget nyújt az agresszív megnyilvánulások családok esetében kialakult konfliktushelyzetek megoldásában. Elsősorban a rendszeres ellátások kifizetése alkalmával, de egyéb esetekben is.

Egyéb hivatalokkal, intézményekkel, bíróságokkal szükség esetén megkeresés alapján történik a kapcsolattartás.

III Jövőkép

1./ Jogszabályi kötelezettségek.

A települési önkormányzat szociális rászorultság esetén a szociális törvényben, végrehajtási rendeleteiben, valamint a helyi rendeletben foglaltak alapján csak a kötelezően előírt ellátások folyósításáról gondoskodik, illetve szolgáltatásokat végzi. A második fejezetben felsorolt ellátások folyósítása, illetve szolgáltatások igénybevétele a jogszabály előírásainak megfelelően történik. Az ellátásokról nyilvántartás készül, a felülvizsgálatok folyamatosak.

A szolgáltatás-tervezési koncepció elkészítése az 1993. évi III. törvény 92. § (3) - (10) bekezdései alapján kötelező elkészíteni a legalább 2000 lakosú településen, így Rudabánya vonatkozásában is.

A szociális gondoskodásról szóló 4/1997.(II.24) számú helyi rendelet már több alkalommal módosításra került, mivel a szociális törvény is módosult. Amennyiben a jövőben ismét változás következik be a törvény szövegében és érinteni fogja a helyi rendeletben foglaltakat ismét szükséges lesz a módosítás.

2./ Távlati tervek

A szociális igazgatás területén vannak olyan feladatok, így a szociális szolgáltatás-tervezési koncepció elkészítése, helyi szociálpolitikai kerekasztal megalakítása, amit az önkormányzat eddig nem teljesített, és nem alakított ki pl. idősek klubját, hajléktalanok és egyéb rászorultak ideiglenes elhelyezését szolgáló helyiséget. Ezek pótlására a lehető legrövidebb időn belül lehetőséget kell biztosítani.

A szociális szolgáltatás-tervezési koncepciót elkészítettnek tudhatjuk, amennyiben jelen koncepció elkészül és azt az érintettek véleményezik és a helyi képviselő-testület is egyetért az abban foglaltakkal.

A helyi szociálpolitikai kerekasztal megalakulása szintén kötelező feladat, ezért ezt is meg kell valósítani. Ha nem hivatalos formában, de ez a fórum helyi szinten jelenleg is létezik, mivel állandó a kapcsolat a helyi intézmények vezetőivel, a kisebbségi önkormányzattal. A gondokra, problémákra eddig is közös összefogással egymást segítve kerestük a megoldást, több kevesebb sikerrel.

A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat átszervezése most van folyamatban. A bányáüzemtől átvett irodaház épületében kap helyet a szolgálat, valamint az idősek klubja. A klub 20-25 fő napközbeni ellátását oldaná meg, egyszeri meleg étkezéssel. Az egyedül élő idős korúak napközben közös programban vehetnek részt, tevékenyen tölthetik szabadidejüket. Ha igény lesz rá az egyházak képviselőinek bevonásával lelki gondozásuk is megoldást nyerhet.

Az átalakítási munkálatok elvégzésre kerültek, jelenleg az engedélyezési eljárás van folyamatban. Tervezzük az épület akadálymentessé történő átalakítását, mely nemcsak a mozgáskorlátozottak, hanem az idősek számára is előnyt jelentene. Felmerült a klub beindításával az idősek szállításának lehetősége. Annak ellenére hogy az intézményt központi helyre terveztük, Rudabánya lakott területe szerteágazó, jelentős szintkülönbséggel. A mozgásukban korlátozott vagy idősebb koruk miatt lassabban közlekedő idősek gépkocsival történő szállítása lakásuk és az intézmény között megoldhatónak látszik. Szükséges lenne egy helyiség kialakítása akár ebben az épületben, de előnyösebb megoldásnak látszik önkormányzat tulajdonában lévő lakások közül egyet, vagy lehetőség és igény szerint többet is kialakítani, mely a hajléktalanok, illetve az átmenetileg szorult helyzetbe kerül családok vagy személyek elhelyezésére szolgálna. Hivatalosan hajléktalanokról illetékességi területünkön nincs tudomásunk, de már előfordult, hogy egy-egy személy elhelyezéséről átmenetileg gondoskodni kellett volna, és arra helyi szinten nem volt lehetőség.

Az óvodások, napközisek, valamint az idősek étkezését szintén az irodaház épületében tervezzük megoldani, mivel itt az alsó szinten adott a főzés lehetősége. A konyha jelenlegi szabályoknak megfelelően történő kialakítása engedélyek beszerzése költség- és időigényes, de a jövőben megvalósításra kerülhetne.

Szükség volna az egész szociális ellátórendszer számítógépes rendszerre történő áttérése. Az ügyintézők számítógépen dolgoznak ugyan, de jelen esetben csupán a határozatok és egyéb levelezések lebonyolítása, jegyzőkönyvek felvétele történik ilyen formában. Igazán szociális programra való áttérés a program megvásárlásával, valamint annak folyamatos frissítésével valósulna meg. Ez többletkiadást jelentene az önkormányzat számára, de nagy könnyebbség lenne az ügyintézőknek és ezáltal több időt tudnának szánni az ügyfelekre.

Felmerülhet olyan előadások vagy tréningek tartása, mely a lakosság helytelen életfelfogását, viselkedését családjukhoz és másokhoz helyes irányban befolyásolná. Ebben eddig is

partner volt a kisebbségi önkormányzat, az intézmények és vezetőik is. Bízva további támogatásukban a jövőben ez is megvalósulhatna.

A távlati tervekben megfogalmazott elképzelések egy része már folyamatban van, de a koncepció két év múlva történő aktualizálásáig lehetőség szerint az abban foglaltaknak meg kellene valósulnia. Ahhoz, hogy a tervek valósággá váljanak a szakmai és szervező tevékenységen túl, annak anyagi forrásait is elő kell teremteni. A jövőben az önkormányzat költségvetésének tervezésekor, esetleg pályázati lehetőségek bevonásával, de minden egyéb lehetőség kiaknázásával az anyagi hátteret biztosítani kellene.

A szolgáltatás-tervezési koncepcióban meghatározott feladatok megvalósulásának, végrehajtásának folyamatos figyelemmel kísérésére hivatott a szociálpolitikai kerekasztal, melyet a lehető legrövidebb időn belül létre kell hozni.

A koncepcióban foglaltak megvalósításához kérem a Tisztelt Képviselő-testület hozzájárulását és segítő közreműködését.

Rudabánya, 2005. május 11.

Szobota Lajos
polgármester